

Activiteitenverslag

2015

Inleiding

Dit verslag van het werkjaar 2015 bestaat uit twee delen: het eerste deel beschrijft de werkzaamheden van de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht (hierna de "Commissie" of de "ICHR" genoemd) tijdens deze periode; in het tweede deel wordt vooruitgekeken naar toekomstige activiteiten.

I. Activiteiten van de Commissie

1. Algemeen

De ICHR werd in 1987 opgericht en werkt onder de voogdij van de minister van Buitenlandse Zaken, die het grootste deel van de werkmiddelen van de Commissie ter beschikking stelt.

De Commissie heeft eerst en vooral de opdracht de nationale maatregelen te onderzoeken die vereist zijn in het kader van de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht, namelijk de Verdragen van Genève van 1949 en de aanvullende protocollen (die in 1977 werden aangenomen) inzake de bescherming van slachtoffers van gewapende conflicten.

Bovendien doet de Commissie dienst als permanent adviesorgaan van de federale regering op het gebied van de toepassing en de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht door middel van studiedagen, studies en verslagen, adviezen en voorstellen.

De Commissie fungeert ook als nationaal adviescomité voor de bescherming van culturele goederen, in de zin van Resolutie II van het Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, dat op 14 mei 1954 in Den Haag werd aangenomen.

De Commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de eerste minister en de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie, Justitie, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Ontwikkelingssamenwerking. De gewesten en gemeenschappen zijn op permanente basis uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden.

Aan de vergaderingen van de Commissie nemen ook vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis (Rode Kruis-Vlaanderen en Croix-Rouge de Belgique-Communauté francophone) deel.

Ze wordt traditiegetrouw voorgezeten door een hoge magistraat die door de minister van Buitenlandse Zaken wordt aangewezen op voorstel van de minister van Justitie. Sinds 1 juli 2011 neemt de heer Damien Vandermeersch, advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie, deze functie waar. Sinds haar hervorming in december 2000 en overeenkomstig haar "huishoudelijk reglement" van 6 november 2001 functioneert de Commissie hoofdzakelijk bij middel van haar werkgroepen die vraagstukken en

problemen inzake de toepassing van het humanitair recht detecteren, bestuderen en voorstellen formuleren die ter goedkeuring worden voorgelegd aan de plenaire vergadering van de ICHR.

Sinds maart 2014 wordt het Secretariaat verzorgd door de ambtenaren van de dienst Internationaal Humanitair Recht en Internationale Justitie (J3.2) van de FOD Buitenlandse Zaken. De heer Alexis Goldman vervult de functie van secretaris.

Tijdens het werkjaar waarop dit verslag betrekking heeft, heeft de Commissie vijf gewone plenaire vergaderingen gehouden¹. Deze vergaderingen vonden plaats bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken in Brussel.

Van elke plenaire vergadering wordt een verslag opgemaakt dat naar alle leden van de Commissie wordt verstuurd (gewone leden, plaatsvervangers, deskundigen, ...). Voor de verslagperiode betreft het de verslagen 61 tot 65. De werkgroepen brengen verslag uit over hun werkzaamheden tijdens de plenaire vergaderingen en stellen eveneens een verslag op.

Hierna volgt een beknopt verslag van deze werkzaamheden.

¹ Op 6 januari 2015, 10 maart 2015, 9 juni 2015, 15 september 2015 en 15 december 2015

2. Activiteiten van de werkgroepen

2.1. Werkgroep "Wetgeving"

De werkgroep "Wetgeving" is belast met de voorbereiding van ontwerpen van voorontwerpen van wet of van koninklijk besluit of van ontwerpen van omzendbrief betreffende dossiers die de Commissie hetzij op vraag van de Regering, hetzij op eigen initiatief behandelt in het kader van haar functie van adviesorgaan van de Regering inzake internationaal humanitair recht.

2.1.1. Door de Werkgroep Wetgeving opgestelde ontwerpen van voorontwerp van wet of van koninklijk besluit of ontwerpen van omzendbrief

In de verslagperiode zette de werkgroep zijn werkzaamheden voort onder het voorzitterschap van de vertegenwoordiger van de minister van Justitie bij de Commissie. De werkgroep kwam zes keer bijeen.

De werkgroep heeft met name de in 2014 begonnen werkzaamheden voortgezet, zoals de bijwerking van de omzendbrief van 3 juni 2005 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafhof en de Internationale straftribunalen.

De aanpassing van deze omzendbrief is vooral bedoeld om de wijzigingen te tonen die in de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen zijn aangebracht bij wet van 26 maart 2014, die in de bovengenoemde wet van 2004 met name een nieuwe titel inzake de samenwerking met het Speciaal Tribunaal voor Libanon toevoegt. De bijwerking van de omzendbrief van 3 juni 2005 biedt ook de gelegenheid om er twee hoofdstukken aan toe te voegen met betrekking tot de samenwerking met het Speciaal Tribunaal voor Sierra Leone en met de Bijzondere Kamers belast met de vervolging van de misdaden gepleegd onder het regime van democratisch Kampuchéa en relevante verwijzingen op te nemen naar het koninklijk besluit van 23 augustus 2014 houdende organisatie van de "*Belgian Task Force for International Criminal Justice (BTF ICJ)*".

Het ontwerp van bijgewerkte omzendbrief werd op 2 december 2015 door de werkgroep goedgekeurd. Het werd vervolgens zonder wijziging door de Commissie goedgekeurd tijdens de plenaire vergadering van 15 december 2015 en vervolgens toegezonden aan de minister van Justitie voor passend gevolg.

Tegelijk ging de werkgroep over tot de eerste lezingen van een sneuveltekst met het oog op een eventuele opnemings van het misdrijf van agressie in het Belgisch strafrecht.

2.1.2. Opvolging van de wetgevende werkzaamheden van de Commissie

Op 10 februari 2015 diende de Regering op basis van de werkzaamheden van de Commissie in de Kamer een wetsontwerp houdende instemming met het Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de aanvaarding van een aanvullend onderscheidend embleem (Protocol III), aangenomen te Genève op 8 december 2005. Na goedkeuring door het parlement werd de wet op

20 april 2015 afgekondigd en op 23 september 2015 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. België heeft dit verdrag op 15 mei 2015 bekrachtigd.

2.2. Werkgroep "Communicatie"

De taak van de werkgroep "Communicatie" is de ICHR een grotere zichtbaarheid te geven. De werkgroep, die wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van de eerste minister, kwam in 2015 negen keer bijeen om hoofdzakelijk de organisatie en de opvolging van de bijeenkomst van deskundigen van 2 juni en bij uitbreiding de zichtbaarheid van de ICHR te bespreken.

2.2.1. Organisatie van evenementen

Ondanks het gebrek aan een afdoend budget heeft de ICHR besloten opnieuw een internationaal evenement te organiseren. Hiervoor krijgt ze de steun van de departementen die deel uitmaken van de Commissie, maar ook van externe instellingen.

Zo heeft ze op 2 juni 2015 in het Egmontpaleis met het Verenigd Koninkrijk en België als medeorganisatoren een internationale bijeenkomst van deskundigen gehouden **met als titel "Fact-finding mechanisms and international humanitarian law"**.

Ter gelegenheid van de 31ste Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan ging België samen met Zwitserland de verbintenis aan *de gedachtewisseling aan te moedigen over mogelijke maatregelen om de Internationale Humanitaire Commissie voor feitenonderzoek (IHFFC) meer slagkracht te geven en om slachtoffers aan te moedigen in geval van een gewapend conflict een beroep te doen op de IHFFC*.²

In het kader van deze verbintenis organiseerde België tijdens de 12^e Vergadering van de Staten die Partij zijn bij het Statuut van Rome samen met Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk een side-event rond het thema "Onderzoekcommissies en commissie voor feitenonderzoek – een mogelijke rol voor de IHFFC".

In het kader van het overleg dat sinds 2012 met de steun van Zwitserland en het ICRK wordt georganiseerd met het oog op de opvolging van Resolutie 1 van de 31^e Conferentie³ heeft België meermaals zijn steun kenbaar gemaakt voor het integreren van een functie op het gebied van feitenonderzoek in het controlesysteem voor de uitvoering van het IHR dat mogelijk na de 32ste Conferentie wordt opgericht. België benadrukt daarbij in het bijzonder de potentiële rol van de IHFFC.

Ondanks de steun van een aanzienlijk aantal lidstaten voor het integreren van een dergelijke functie in het beoogde controlesysteem voor de uitvoering van het IHR vond er geen echte gedachtewisseling over dit onderwerp plaats bij gelegenheid van het door Zwitserland en het ICRK gefaciliteerde proces. Er werd enkel overeengekomen dat de bespreking wordt hervat zodra het beoogde mechanisme is ingevoerd.

2 <https://www.icrc.org/pledges/pledge>

3 Zie pagina over het proces op de website van het Zwitserse Departement van Buitenlandse Zaken DFAE: <http://www.dfae.ch/eda/fr/home/topics/intla/humlaw/icrc.html>

De studiedag heeft een drievoudige doelstelling:

1. het nut onderzoeken van een functie op het gebied van feitenonderzoek in het kader van de toepassing van het IHR en de specifieke kenmerken ervan;
2. de mogelijke rol van de IHFFC ter zake onderzoeken;
3. nauwer overleg tussen deskundigen over mogelijke wegen en middelen voor de verbetering van de mechanismen op het gebied van feitenonderzoek als instrumenten ter versterking van de naleving van het IHR.

Het doelpubliek bestond uit:

- nationale deskundigen die zich bezighouden met IHR-kwesties en in het bijzonder met onderwerpen die verband houden met het feitenonderzoek (Buitenlandse Zaken, Justitie, Defensie);
- vertegenwoordigers van internationale organisaties (VN, OVSE, AU...) die (feiten)onderzoekscommissies oprichten en in wier mandaat en/of de context waarin ze worden ingezet ligt besloten dat eventuele schendingen van het IHR worden onderzocht;
- vertegenwoordigers van gespecialiseerde ngo's (FIDH, HRW, Geneva Call, ...).

Dit evenement, met een openingswoord van minister van Justitie Koen Geens, was zeer succesvol met maar liefst 136 aanwezigen uit 24 landen. Het succes valt ook te verklaren door het niveau van de sprekers, een voor een internationale deskundigen met een gedegen reputatie in hun domein.

Het programma en de presentaties van deze dag zijn beschikbaar op de website van het ICRK: <http://cidh-ichr.be/fr/node/155>

2.2.2. Zichtbaarheid van de ICHR

De website wordt verder bijgewerkt, zowel inhoudelijk als grafisch.

2.2.3. Diversen

Eind 2015 is de werkgroep al begonnen met een denkoefening rond het thema van de volgende conferentie, die in 2017 zal plaatsvinden, en heeft hij ook het debat binnen het ICRK op gang gebracht.

2.3. De Werkgroep "Internationale conferenties"

2.3.1. Follow-up van de XXXIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (2011)

De werkgroep blijft zorgen voor de follow-up van de beslissingen omtrent de resoluties en de verbintenissen die België op de XXXIe Internationale Conferentie is aangegaan in de vorm van bijwerkingen van het tussentijdse rapport waarvan de werkgroep de initiatiefnemer is. Het is zo dat de werkgroep in 2013 heeft gekozen voor deze werkwijze, die erop gericht is een overzicht te geven van de

voortgang die op Belgisch niveau al is geboekt op het stuk van de beslissingen van de Internationale conferentie. Het doel is tweeledig: enerzijds wordt bepaald voor welke resoluties en verbintenissen een specifiekere follow-up nodig is; anderzijds wordt de opstelling vergemakkelijkt van het eindrapport dat het ICRK en de IRFC telkens ontvangen voor de aanvang van de vierjaarlijkse Internationale Conferentie. Het tussentijdse rapport werd laatst bijgewerkt in maart 2015 met bijdragen van de verschillende departementen en het Rode Kruis van België.

In de loop van mei 2015 heeft de werkgroep zich dan beziggehouden met het ontwerp van eindrapport over de follow-up van de beslissingen van de XXXIe Internationale Conferentie. Het werk bestond meer bepaald uit het beantwoorden van de follow-upvragenlijst die het ICRK en de IRFC op 21 april 2015 hadden voorgelegd aan de leden van de Internationale Conferentie. De werkgroep heeft zich bij de opstelling ruimschoots laten leiden door bovengenoemd tussentijds rapport. Alle departementen kregen het document twee keer voorgelegd voor advies en goedkeuring ter gelegenheid van een CoorMulti via mail op 21 mei en 18 juni 2015. De organisatoren van de Internationale Conferentie kregen de definitieve versie van het Belgische rapport binnen de termijn, dus vóór 30 juni, toegestuurd door de FOD Buitenlandse Zaken.

Algemeen kan worden gesteld dat de Belgische overheid op verdienstelijke wijze uitvoering heeft gegeven aan de beslissingen van de XXXIe Internationale Conferentie. Toch waren er een aantal resoluties met doelstellingen waarvan de verwezenlijking een hindernis is gebleken, en wel die met thema's als migratie, de vermindering van de ongelijkheden op gezondheidsgebied en het normatief kader dat van toepassing is bij rampen. Mogelijke verklaringen zijn:

- de algemene bewoordingen waarin bepaalde passages van de resoluties waren gesteld, met als gevolg onduidelijkheid over de aansluiting van de acties bij de verwachtingen;
- de bepaling van de betrokken departementen en de afbakening van de verwachte inbreng inzake bepaalde passages uit de resoluties: bepaalde thema's (bv. gezondheid, migratie) maken deel uit van het werkgebied van verschillende departementen en het is niet altijd even duidelijk wat het aandeel van een departement in de follow-up moet zijn;
- voor de follow-up van bepaalde beslissingen kan het nodig zijn om de deskundigheid in te roepen van personen die geen deel uitmaken van de werkgroep omdat het kwesties betreft die veel verder reiken dan het internationaal humanitair recht;
- voor bepaalde kwesties is binnen de nationale context geen specifieke follow-up (meer) vereist.

De werkgroep zal oplossingen voorstellen om de follow-up van de beslissingen van de volgende Internationale Conferenties te optimaliseren.

2.3.2. Voorbereiding van de XXXIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (2015)

De werkgroep begon in februari al met de voorbereiding van de XXXIIe Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan, die van 8 tot 10 december 2015 plaats had in Genève, met als deelnemers 169 regeringsdelegaties (ook uit België) en 185 nationale verenigingen van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (waaronder het Rode Kruis van België), het ICRK en de IRFC. Het hoofdthema

van de conferentie was "The Fundamental Principles in Action", vanwege de 50e verjaardag van de afkondiging van de fundamentele beginselen. Daarnaast kwamen specifiekere thema's aan bod die het onderwerp waren van resoluties en verbintenissen: de juridische bescherming van de slachtoffers van gewapende conflicten (detentie en de versterking van de naleving van het IHR); seksueel en gendergerelateerd geweld; gezondheidszorg in gevaar; de veiligheid van vrijwilligers en humanitair personeel; de wettelijke kaders in verband met rampen; de klimaatverandering en de risico's verbonden aan verstedelijking.

De werkgroep kreeg de kans aantekeningen te maken bij de werkdocumenten van de Internationale Conferentie. Het betrof met name de conceptnota, de voorlopige agenda, de ontwerp-resoluties en de voorstellen tot verbintenissen.

Tussen april en oktober heeft de werkgroep volgens een welomschreven procedure geregeld overleg gepleegd over de ontwerp-resoluties.

Daarnaast werden in februari gesprekken gestart over de verbintenissen van de EU-lidstaten en hun nationale verenigingen. Het is immers zo dat het netwerk van juridisch raadgevers van de nationale verenigingen van de Europese landen een referentiegroep heeft opgericht (waarvan het Rode Kruis van België deel uitmaakt), met het doel voorstellen te doen voor gezamenlijke verbintenissen van de lidstaten en hun nationale Verenigingen. Later heeft het ICRK ook nog voorstellen gedaan voor een aantal gezamenlijke verbintenissen van de EU en haar lidstaten. De werkgroep heeft dus bijzondere aandacht besteed aan de uitwerking van deze verbintenissen, die zijn besproken in de COJUR-vergaderingen van juni en oktober.

Vanaf juli heeft de werkgroep eveneens voorstellen van verbintenissen geformuleerd die België individueel en samen met de nationale vereniging zou kunnen aangaan.

Op de CoorMulti-vergadering van 18 november 2015 zijn ontwerp-resoluties en ontwerp-verbintenissen ingediend voor commentaar en goedkeuring door alle departementen. Deze vergadering was ook de gelegenheid om te bepalen welk standpunt België over de ontwerp-resoluties zou innemen op de Internationale Conferentie, meer bepaald in het redactiecomité.

Op het eind van de Internationale Conferentie zijn 10 resoluties over de bovengenoemde thema's aangenomen en is België 25 (individuele of gezamenlijke) verbintenissen aangegaan. Het is nu nog wachten op de validering door de werkgroep van de gezamenlijke verbintenissen van België en de nationale vereniging over het opsporen van familieleden en de versterking van de naleving van het internationaal humanitair recht. De leden van de Internationale Conferentie hebben immers nog tot maart 2016⁴ de tijd om verbintenissen te registreren.

In 2016 zal de werkgroep zich in het bijzonder toeleggen op de eventuele registratie van deze twee verbintenissen en op de voorbereiding van het proces voor de follow-up van de beslissingen van de XXXIIe Internationale Conferentie. De belangrijkste informatie van de Conferentie wordt bijeengebracht

⁴ De gezamenlijke verbintenissen van België en het Rode Kruis van België, "Tracing/Restoring Family Links (RFL) (SP320162)" en "Strengthening compliance with International Humanitarian Law (SP320161)", werden begin 2016 geregistreerd.

in een bundel: het syntheseverslag met de belangrijkste resultaten; de verslagen van de plenaire zittingen, de commissies, de workshops en de side-events; de resoluties en de verbintenissen van België. De betrokken departementen ontvangen een exemplaar van de bundel voor verdere follow-up.

Krachtens resolutie 10 worden de leden van de Internationale Conferentie verzocht om in 2017 een stand van zaken op te maken van de vorderingen halverwege de uitvoering van de beslissingen van de XXXIIe Internationale Conferentie.

2.4. Werkgroep "Culturele Goederen"

Op 13 januari 2011 werd België partij bij het Tweede Protocol van 1999 bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

Ter herinnering: naar aanleiding van deze belangrijke stap en teneinde de coördinatie van een Belgisch standpunt te versterken, met name in internationale vergaderingen over dit thema bij de Unesco, wijzigde de voorzitter van de Werkgroep Culturele Goederen, in casu de vertegenwoordiger van de eerste minister bij de Commissie, met de goedkeuring van de ICHR de samenstelling van de groep om alle bevoegde overheden een passend mandaat en vertegenwoordiging te geven. Een officiële brief in die zin werd naar de 17 bevoegde ministers gestuurd. De nieuw samengestelde werkgroep kwam een eerste keer bijeen op 6 december 2011.

Het doel van de werkgroep is tweeledig :

- Uitvoering geven aan het Verdrag van 1954 en de bijbehorende Protocollen op het Belgische niveau met bijzondere aandacht voor het opmaken van de inventaris zoals bepaald in bovenvermeld Verdrag van 1954.
- De coördinatie waarnemen van het Belgische standpunt (federaal/gewesten/gemeenschappen) op de vergaderingen van de Hoge Verdragsluitende Partijen bij het Verdrag van 's-Gravenhage van 1954, van de Partijen bij het Tweede Protocol van 1999 en van het Intergouvernementeel Comité dat bij het Tweede Protocol werd ingesteld.

In 2015 hield de werkgroep vijf vergaderingen over de volgende onderwerpen:

a. Intergouvernementeel comité inzake de bescherming van culture goederen in geval van een gewapend conflict

In de periode die dit rapport bestrijkt, hield de werkgroep zich bezig met de follow-up van de 9e vergadering van het Comité voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, die op 18 en 19 december 2014 plaatsvond.

Verder volgde de werkgroep nauwgezet de voorbereiding van de 10e vergadering van het comité die plaats had in Parijs van 8 tot 11 december 2015. De aandacht ging vooral uit naar de volgende dossiers:

- de synergie tussen het Verdrag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict en het Werelderfgoedverdrag van 1972

Ter voorbereiding van de vergadering van het Comité voor het Werelderfgoed in juli 2015 was een technisch bezoek aan het Werelderfgoedcentrum gepland. Aan dit bezoek namen de deskundigen van de gewesten deel. Het voorgestelde project was gericht op een versterking van de synergie tussen het Verdrag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict en het Verdrag van 1972 inzake de bescherming van het werelderfgoed door de staten die partij zijn bij beide verdragen de mogelijkheid te bieden gelijktijdig een aanvraag te doen voor de opname van een cultuurobject in de Werelderfgoedlijst en in de Lijst van cultuurobjecten onder verhoogde bescherming⁵. Het Comité voor het Werelderfgoed heeft het project jammer genoeg niet tot voltooiing kunnen brengen. Het project is uitgesteld tot 2017. De strategie om voortgang te maken met dit dossier is dan ook opnieuw bekeken.

- Embleem van het Tweede Protocol

De vergadering van de staten die partij zijn bij het Tweede Protocol moest zich uitspreken over een bijzonder markeringssteken voor verhoogde bescherming. Dit project werd opgezet onder het Belgische voorzitterschap van het Intergouvernementeel Comité. Aan deze vergadering is een grondige voorbereiding voorafgegaan: een week voor de vergadering belegden de permanente delegaties bij de Unesco van België en Griekenland een informatiesessie met de steun van de Kanselarij van de Eerste Minister. Alle delegaties ontvingen ook een verklarend document. Deze sensibilisering heeft ongetwijfeld een rol gespeeld bij de goedkeuring van het markeringssteken op de vergadering van de Partijen van 9 december 2015.

- België herkozen in het Intergouvernementeel Comité

België is herkozen in het Intergouvernementeel Comité voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict (negen kandidaat-landen voor zes zetels). België haalde het niet maar heeft dan ook geen uitgebreide campagne gevoerd.

- Elektronische nationale rapporten

⁵Ter herinnering: krachtens artikel 10 van het Tweede Protocol bij het Verdrag van 1954 kan een cultureel goed onder verhoogde bescherming worden gesteld als het voldoet aan drie voorwaarden:

1. het betreft een cultureel goed dat voor de mensheid van het hoogste belang is;
2. het wordt beschermd door passende nationale, wettelijke en bestuurlijke maatregelen waarbij de uitzonderlijke culturele en historische waarde ervan wordt erkend en het hoogste niveau van bescherming wordt gewaarborgd;
3. het wordt niet gebruikt voor militaire doeleinden of om militaire locaties te beschermen en de partij onder wier zeggenschap het zich bevindt heeft in een verklaring bevestigd dat het goed hiervoor niet zal worden gebruikt.

Onder zijn voorzitterschap heeft België een moderniseringsproject opgezet waardoor de staten die partij zijn hun nationale rapport in elektronische vorm kunnen indienen. Het elektronisch formulier zou het comité een nauwkeuriger beeld geven van de uitdagingen, waarbij een statistische analyse van de antwoorden wordt gemaakt. Het Intergouvernementeel Comité gaf in december 2015 groen licht voor dit project.

- ICOMOS-studie van artikel 10 uit het Tweede Protocol tot vaststelling van de voorwaarden voor verhoogde bescherming

De werkgroep heeft bijzondere aandacht besteed aan de follow-up van deze studie omdat verschillende Belgische overheden hebben bijgedragen aan de financiering ervan. De andere leden van het Intergouvernementeel Comité zijn België gevolgd en zo is voorkomen dat het dossier onder het stof raakt. België heeft er ook voor gezorgd dat het derde criterium in artikel 10 (het cultuurgoed zal niet worden gebruikt voor militaire doeleinden of om militaire locaties te beschermen en de partij onder wier zeggenschap het zich bevindt heeft in een verklaring bevestigd dat het goed hiervoor niet zal worden gebruikt) vanwege de mogelijke politieke gevoeligheid werd meegenomen in de denkoefening. Tot slot heeft België een klinkend succes geboekt met de instemming voor een punt op de komende agenda van het Comité. Het betreft de analyse van een actieplan dat vertrekt van een studie van het internationale Blauwe Schild die is gefinancierd door het Fonds voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

- Follow-up van resolutie 2199 van de Veiligheidsraad inzake het cultureel erfgoed uit Irak en Syrië (VN)

De werkgroep heeft alle informatie verzameld voor de opstelling van het Belgische rapport over de follow-up van Resolutie 2199 van de Veiligheidsraad. De coördinatie is in handen van Buitenlandse Zaken. De resolutie, die op 12 februari 2015 werd aangenomen, veroordeelt de vernieling van het cultureel erfgoed en bepaalt met name dat alle lidstaten de nodige maatregelen moeten treffen om de handel in culturele goederen die sinds 6 augustus 1990 illegaal uit Irak en sinds 15 maart 2011 illegaal uit Syrië zijn weggehaald en de handel in andere voorwerpen van archeologisch, historisch, cultureel, wetenschappelijk of religieus belang te verhinderen, in het bijzonder door een verbod op de grensoverschrijdende handel in deze voorwerpen.

b. Inventaris van onder gewone bescherming te stellen culturele goederen

Dit punt werd het hele jaar opgevolgd. Het houdt verband met kwesties inzake het gebruik van het Blauwe Schild⁶ in België.

Vlaanderen heeft zijn standpunt bepaald. Het Waals en het Brussels Gewest hebben zich nog niet uitgesproken over een beleidsrichting en daarom is er geen voortgang in het dossier. De Voorzitter heeft in de loop van 2015 nochtans het nodige gedaan om een standpuntbepaling te vragen.

⁶<http://www.blueshieldbelgium.be/nederlands/nl/index.htm>

c. Internationaal colloquium van 12-13 december 2013 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict: bekendmaking van de handelingen

De werkgroep kreeg geen bijdragen toegestuurd en heeft dan ook beslist af te zien van de bekendmaking van de handelingen van het internationaal colloquium.

d. Herziening van werkdocument nr. 27 van de ICHR

De werkgroep heeft werkdocument nr. 27 van de ICHR bijgewerkt over de bescherming van culturele goederen en plaatsen van eredienst. De laatste bijwerking was geleden van 2004. De commissie heeft de tekst op de plenaire vergadering van 15 december 2015 goedgekeurd (<http://www.cidh.be/nl/Inventaris>).

e. Heruitgave van de brochure over de bescherming van de culturele goederen in België:

De werkgroep is bezig met de bespreking en voltooit de brochure in 2016. De brochure is in de huidige versie nog beschikbaar op de website van de ICHR⁷.

f. Internationale Conferentie van het Rode Kruis (8 tot 10 december 2015)

De leden van de werkgroep hebben er bij het ICRK op aangedrongen om het probleem van de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict onder de aandacht te brengen op de Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan. Het ICRK heeft dan een side-event over dit probleem georganiseerd, in samenwerking met het internationale Blauwe Schild. De voorzitter van de Werkgroep heeft het side-event bijgewoond in de hoedanigheid van voormalig voorzitter van het Intergouvernementeel Comité inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

2.5. Werkgroep "Verspreiding"

In september 2014 werd door de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht de beslissing genomen om de werkgroep verspreiding opnieuw op te starten en onder het voorzitterschap van het Rode Kruis van België te plaatsen.

Nota heropstarten juli 2015

Op 6 juli 2015 werd de nota over de reactivering van de werkgroep verspreiding van de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht gecirculeerd naar de leden van de ICHR. Deze nota had als doel om

⁷ <http://www.blueshieldbelgium.be/nederlands/nl/index.htm>
<http://cidh.be/nl/colloquium>

kort de historiek van de werkgroep te schetsen en een mogelijk toekomstperspectief voor de werkgroep aan te bieden.

Eerste vergadering oktober 2015

De eerste vergadering van de werkgroep verspreiding vond plaats op 6 oktober 2015. Als eerste agendapunt werd de nota besproken en mogelijke prioriteiten die hieruit voortkomen volgens de leden van de werkgroep.

Tijdens de vergadering werd vooral informatie uitgewisseld over de bestaande vormingen rond internationaal humanitair recht binnen de verschillende departementen en door het Belgische Rode Kruis. Er werd besloten dat het nuttig zou zijn om hiervan een overzicht op te stellen hiervoor een template op te maken. Dit kan leiden tot meer synergie en identificeren van bepaalde lacunes. Een lijst van verantwoordelijken voor de vormingen of bij personeelszaken in de verschillende departementen zal ook worden opgemaakt. Het gaat over het identificeren van de contactpersonen die de bestaande vormingen in internationaal humanitair recht kunnen promoten binnen hun departement.

De werkgroep heeft ook besloten dat afhankelijk van de prioriteiten die hierna worden gesteld, andere (externe) personen kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen.

2.6. Werkgroep "Nationaal Inlichtingenbureau"

De Werkgroep "Nationaal Inlichtingenbureau" is in 2015 niet bijeengekomen.

3. *Andere activiteiten van de commissie*

De commissie is ook betrokken bij bepaalde activiteiten die de werkgroepen niet zelf uitvoeren:

- Publicatie in september 2015 van een artikel over de ICHR in de International Review of the Red Cross
- Deelname van de leden van de ICHR aan het Wetenschappelijk Comité van het Studiecentrum voor Militair Recht en Oorlogsrecht om thema's voor te stellen en steun te verlenen voor bepaalde studiedagen.
- Organisatie in 2015 van twee studiedagen van het Studiecentrum voor Militair Recht en Oorlogsrecht, met de steun van de nationale vereniging:
 - o Geweld tegen vrouwen en de bescherming van vrouwen in gewapende conflicten en operatiezones, 5 maart 2015;
 - o Het recht van de gevechtsmiddelen (wapens): evolutie en *status quaestionis*, 7 december 2015.

- Geregelde informatieverstrekking door de commissieleden die deelnemen aan de follow-up van het Zwitsers initiatief – ICRK inzake een betere naleving van het internationaal humanitair recht (punt dat integraal deel uitmaakt van de agenda van de ICHR)

II. Vooruitzichten

De commissie zet de activiteiten in permanente werkgroepen voort en blijft de driemaandelijke plenaire vergaderingen organiseren. Daarenboven staan de komende maanden de organisatie en de voorbereiding van verschillende events op het programma, zoals:

- De follow-up van de resoluties en van de verbintenissen die België op de 32ste Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (2015) is aangegaan;
- De bijdrage van België aan het verslag van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties over de stand van de Aanvullende Protocollen bij de Verdragen van Genève van 1949 betreffende de bescherming van slachtoffers van gewapende conflicten (follow-up van resolutie 69/120 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 10 december 2014);
- De verdere bijwerking van de documenten betreffende de nationale uitvoeringsmaatregelen van het internationaal humanitair recht en de follow-up ervan;
- De voorbereiding door België van de Wereldtop Humanitaire Hulp die plaatsheeft in Istanbul op 23 en 24 mei 2016. Deze voorbereiding bestaat in voorstellen van verbintenissen voor België inzake internationaal humanitair recht, in samenhang met de tweede fundamentele verantwoordelijkheid in het Actieprogramma voor de mensheid "Uphold the norms that safeguard humanity";
- Deelname van de ICHR aan de 4e wereldvergadering van de nationale commissies en andere instanties voor internationaal humanitair recht, die door de ICRK van 30 november tot 2 december 2016 in Genève werd georganiseerd onder het thema "*Enhancing Protection in Armed Conflict through Domestic Law and Policy*".